

ÅRSBERETNING

2014

ÅRSBERETNING 2014 for SILKEBORG RETSHJÆLP

INDLEDNING

Silkeborg Retshjælp aflægger hermed den årsberetning, der er krævet i henhold til retshjælpens vedtægter. Der er i medfør af § 9, nr. 2 i Tilskudsbekendtgørelsen (nr. 637 af 11. juni 2014) tillige afgivet beretning til Civilstyrelsen om antal rådgivninger og aktivitetsniveau i øvrigt. Oplysninger i den sidstnævnte beretning er også medtaget i nærværende beretning.

Beretningsåret er 4. hele år i retshjælpens historie som uafhængig selvejende institution og 70. siden retshjælpen startede som Arbejdernes Retshjælp i Silkeborg.

Formen for beretningen fortsætter i øvrigt ændringen fra 2012 og beretningen indeholder således hovedsagelig de faktuelle forhold om retshjælpens forhold og aktivitet i beretningsåret. De mere generelle forhold om retshjælpen vil vi fortsat, som i de tidligere år, bestræbe os på at orientere om på vores hjemmeside www.silkeborgretshjælp.dk. Indtil videre er det dog stort set blevet ved ønsket. Og endelig vil vi forsøge at finde andre egnede fora til de mere diskussionsmæssige og retshjælpspolitiske indlæg.

BERETNINGÅRET KORT

Silkeborg Retshjælp har efter udvidelsen i 2012 i beretningsåret ydet retshjælp med 2 ugentlige åbningsdage og 8 studenterrådgivere foruden 1 ugentlig telefontid.

Beretningsåret har først og fremmest været et konsolideringsår, hvor hovedopgaven har været at få stabilitet i de nye tiltag og arbejdsformer, der imødegår de udfordringer som en større medarbejderflok og opdeling i 2 hold og 2 arbejdsdage har medført. Således har der været særligt fokus på kvaliteten af rådgivningen og sikring af ensartetheden i rådgivningens kvalitet.

Retshjælpen har herudover opstartet et praktikforløb for jurastuderende i beretningsåret.

Endelig har beretningsåret budt på fortsat fremgang på alle parametre, dog med en mere begrænset stigningstakt end for nogle af de tidligere år.

ORGANISATION

Retshjælpen er nu en selvejende institution oprettet i 2010 ved omdannelse af den tidligere Arbejdernes Retshjælp i Silkeborg, som siden 1944 har været en sagsbehandlende retshjælpsinstitution drevet af fagbevægelsen i Silkeborg. Retshjælpens vedtægter er tilgængelige på vores hjemmeside www.silkeborgretshjælp.dk.

- Bestyrelse

Bestyrelsen udgør retshjælpens øverste ledelse. Ved beretningsårets afslutning havde bestyrelsen følgende sammensætning og konstituering:

Elisabeth Arnold, formand	valgt af medarbejdermødet
Ervind F Poulsen	valgt af LO Silkeborg-Favrskovs forretningsudvalg
Advokat Søren Dalgård, næstformand	valgt af medarbejdermødet blandt Silkeborgs advokater
Retsassessor Karin Haisler Jessen, Retten i Herning	valgt af medarbejdermødet blandt domstolsjurister
Lektor Anette Storgaard, Århus Universitet, næstformand	valgt af medarbejdermødet blandt juraunderviserne på universitet
Kommunaldirektør Leif Sønderup	valgt på grund af lokalkendskab af den øvrige bestyrelse
Marianne Sander	valgt af PTU
Stig Streyder	valgt af Silkeborg Lejerforening
Stud.jur. Helene Sloth	valgt af medarbejdermødet blandt medarbejderne
Sekretær Jette Barreth	valgt af medarbejdermødet blandt medarbejderne

Bestyrelsen har i beretningsåret afholdt 3 bestyrelsesmøder.

Bestyrelsesarbejdet er ikke honoreret. Bestyrelsen har i henhold til vedtægterne besluttet, at retshjælpen alene godtgør de studerende bestyrelsesmedlemmers transportudgifter i forbindelse med bestyrelsesarbejdet og ikke andre udlæg eller udgifter i anledning af hvervet.

ØKONOMI

Retshjælpens økonomi er udelukkende baseret på tilskud.

Det væsentligste tilskud kommer fra statens retshjælpspulje efter retsplejelovens § 324 formidlet af Civilstyrelsen. Med bevilling af 30. april 2014 meddelte Civilstyrelsen, at den fastsatte de rimelige driftsudgifter for bevillingsåret til 770.789, hvorfor retshjælpen fik kr. 743.443 i basistilskud, kr. 27.346 i udligningstilskud og kr. 24.057 i aktivitetstilskud, eller i alt kr. 794.846. Civilstyrelsen har efterfølgende den 17. juli 2014 bevilget yderligere kr. 5.000 i supplerende basistilskud til imødegåelse af de forventede højere revisorudgifter som følge af nye krav til revisionen.

Retshjælpen har endvidere modtaget tilskud fra Silkeborg Kommune af kommunens § 18-midler (§ 18 i Lov om Social Service) til understøttelse og værdsættelse af frivilligelementet i retshjælpens virke. Retshjælpen har i beretningsåret modtaget kr. 50.000 i tilskud herfra.

Retshjælpen blev i 2013 godkendt efter Ligningslovens § 8 A til at modtage gaver. Som følge heraf kunne Retshjælpen i beretningsåret modtage kompensation for afholdt købsmoms med kr. 11.441. På grund af disse reglers voldsomme stigende anvendelse er reglerne nu ændret, således muligheden for momskompensation ikke længere er en realistisk mulighed for retshjælpen.

Retshjælpens samlede tilskudsindtægter har således i alt andraget kr. 861.278 i beretningsåret.

Den helt overvejende økonomi hidrører fra Retshjælpspuljen. Orientering om tilskud fra Retshjælpspuljen kommer først omkring bevillingsårets 1. maj. Denne sene udmelding medfører, at retshjælpen må anvende en lidt usædvanlig fremgangsmåde omkring den økonomiske styring.

Ud fra en gennemgang af forrige års faktiske forbrug og de ønskede aktiviteter i det indeværende år, beslutter bestyrelsen sig for et ansøgningsbudget på det ordinære bestyrelsesmøde i februar måned i forbindelse med ansøgningen om tilskud, der skal være indsendt inden udgangen af februar måned. Først når bevillingen bliver kendt i begyndelsen af maj beslutter bestyrelsen på sit majmøde sig for det egentlige driftsbudget for året. I perioden fra årets start til fastsættelsen af driftsbudgettet i maj drives retshjælpen med udgangspunkt i forrige års godkendte driftsbudget kun med afholdelse af de allermest nødvendige driftsudgifter.

Retshjælpens indtægter har ikke i beretningsåret været tilstrækkelige til at dække retshjælpens udgifter på det af bestyrelsen ønskede niveau. Efter at størrelsen af Civilstyrelsens tilskud for beretningsåret var oplyst omkring 1. maj, måtte bestyrelsen således i nogen grad tilpasse udgifterne til de foreliggende økonomiske rammer.

Bl.a. som følge af momskompensationsbeløbet, der ikke var indregnet i driftsbudgettet, er retshjælpens driftsresultat forbedret fra et lille underskud i 2013 til et beskedent overskud på kr. 7.180 i beretningsåret.

FACILITETER

Retshjælpen er etableret med egne møde- og kontorfaciliteter med tilhørende udstyr i et lejemål, Hostrupsgade 24 B i Silkeborg.

Den "åbne" tid, hvor de rådsøgende kan henvende sig uden forudgående tidsbestilling, afvikles på Silkeborg Bibliotek.

Retshjælpens hjemmeside www.silkeborgretshjælp.dk er i det væsentlige endnu kun en orientering om de praktiske forhold omkring retshjælpen. Der arbejdes forsat på at realisere en plan om at gøre hjemmesiden til en orienteringsside om de mest forekommende juridiske spørgsmål, således at hjemmesiden kunne indgå aktivt i vores rådgivning.

DAGLIGDAGEN

Dagligdagen på retshjælpens kontor på beretningsårets almindelige kontordage, mandage og onsdage, er bygget op om dels morgenmødet og dels aftensmødet, hvor dagens hold på typisk 4 rådgivere og daglig leder deltager.

Morgenmødet afholdes 9.15-9.45. På morgenmødet gennemgår rådgiverne hver en for retshjælpsarbejdet relevant dom, som forud er udvalgt og uddelt af daglig leder. Gennemgangen foregår stående ved en talerpult og bliver således udover en faglig gennemgang tillige en øvelse i at stille sig op overfor en forsamling og formidle et mundtligt indlæg.

Aftensmødet afholdes 18.00-19.30 og indledes med at dagens hold spiser og hygger sig sammen. Dernæst gennemgås dagens nye sager fra enten biblioteket eller møderummet. Det sikrer, at alle bliver bekendt med sagens problemstilling og strategien i de sager, der skal sagsbehandles. Denne funktion er en del af de studerendes oplæring. Aftensmødet slutter med gennemgang af relevant ny lovgivning, andre retspolitiske tiltag, orienteringer om tiltag i andre retshjælpsinstitutioner og andre forhold af generel interesse.

Mellem morgenmødet og aftensmødet ligger retshjælpskontorets åbningstid, der er 10-18 på åbningsdagene.

2 rådgivere forlader kontoret for at passe "den åbne tid" på biblioteket mandage 10-13 og onsdage 15-18, hvor der ydes umiddelbar mundtlig rådgivning til de råde søgende som uden forudgående aftale er mødt op og har skrevet sig på en liste. Den rådgivning virker tillige som visitation til den videregående behandling, når rådgiverne i samråd med råde søgende vurderer, at det vil være hensigtsmæssigt med videregående bistand, oftest i form af sagsbehandling, og hvor rådgiverne vurderer, at retshjælpen kan være med til at gøre en forskel for råde søgende og medvirke til at afværge et muligt retstap. Den videregående rådgivning og bistand sker ved møder på retshjælpsens kontor, hvortil der med det samme bookes en tid.

Før morgenmødet, mellem møderne og efter aftensmødet arbejder rådgiverne med den konkrete sagsbehandling og afholder møder med de råde søgende i mødelokalet, enten i de nye sager, der er blevet visiteret hertil på biblioteket eller i telefonrådgivningen eller efterfølgende møder med de råde søgende i sager, der allerede er under sagsbehandling.

Sagsbehandlingen vil oftest have som formål enten at afklare en retsstilling yderligere eller være partsrepræsentant for råde søgende i tilfælde, hvor der er en tvist enten med en jævnbyrdig modpart, en erhvervsdrivende eller en offentlig myndighed. I tilfælde, hvor tvisten skal afklares ved domstolene, kan retshjælpen, bortset fra i småsager, kun bistå til og med opnåelse af retshjælpsforsikringstilsagn/fri proces, hvorefter råde søgende henvises til en advokat med sikkerhed for sagsomkostningsrisikoen.

I forbindelse med opstart af en sagsbehandling udsender retshjælpen en opdragsbekræftelse til råde søgende med en angivelse af, hvilke konkrete opgaver retshjælpen har påtaget sig at bistå med.

Daglig leder står i dagens løb til rådighed for faglige samråd om sagerne, når rådgiverne har behov herfor. Faglige samråd kan angå alle sider af en sags behandling, derunder bl.a. tilrettelæggelse af sagsbehandlingsstrategien, indhentelse af faktuelle oplysninger, den involverede jura, de konkrete henvendelser og sagskridt, og navnlig de praktiske forhold omkring sagsførelsen.

En gang i kvartalet afholdes Sagsgennemgang mellem den enkelte rådgiver og daglig leder, hvor der tjekkes op på alle sagers status for at sikre kvalitet og rimelig fremdrift i alle sager.

Der afholdes tillige Kvartalsmøder mellem alle rådgiverne fra de forskellige hold for at sikre ensartet sagsbehandling og tilgang til retshjælpsarbejdet. Ved kvartalsmøderne afholdes endvidere småkurser i aktuelle og relevante emner, lejlighedsvis ved udefrakommende undervisere, der hører til gruppen af retshjælpsens specialrådgivere, der ofte er tidligere rådgivere der i forbindelse med deres arbejde har opnået særligt kendskab til enkelte retsområder.

DE RÅDSØGENDE

Retshjælpens målgruppe er primært afgrænset til rådsøgende i Silkeborg og omegn. Der føres ingen egentlig kontrol med, at denne afgrænsning overholdes. Men kravet om fysisk fremmøde i Silkeborg regulerer i praksis i det store og hele overholdelsen heraf. Det forekommer, navnlig i forbindelse med den telefoniske rådgivning, at vi får henvendelse fra andre dele af Danmark, men bliver vi opmærksomme herpå, henviser vi så vidt muligt til andre lokale retshjælpsmuligheder.

Vi har for beretningsåret registreret følgende om vores rådsøgende idet bemærkes, at det forekommer, at der er registreret flere rådsøgende i forbindelse med en enkelt henvendelse:

Køn	2011	2012	2013	2014
Kvinder	55 %	62 %	57 %	59 %
Mænd	45 %	38 %	43 %	40 %
Foreninger				1 %

Alder	2011	2012	2013	2014
< 20 år	1 %	1 %	1 %	1 %
20 - 29 år	12 %	16 %	15 %	11 %
30 - 65 år	74 %	76 %	75 %	75 %
>65 år	13 %	7 %	9 %	13 %

Indkomstsgrundlag	2011	2012	2013	2014
Overførselsindkomst*	50 %	45 %	50 %	45 %
Lønmodtagere	44 %	47 %	43 %	47 %
Fleksjob og revalidering	1 %	2 %	2 %	2 %
Selvstændige	3 %	3 %	3 %	4 %
Andet	2 %	3 %	2 %	2 %

*Overførselsindkomst er en samlebetegnelse og omfatter bl.a. uddannelsesstøtte, pension, efterløn, kontanthjælp, arbejdsløsheds- eller sygedagpenge.

RÅDGIVNINGEN

Retshjælpen opererer dels med en 1. henvendelse, hvor rådgivningen udelukkende er mundtlig, og dels ved videregående bistand, der navnlig indebærer skriftlig sagsbehandling.

1. henvendelserne svarer til bekendtgørelsens trin 1-rådgivning og ydes enten som telefonrådgivning eller ved fysisk fremmøde i vores "åbne tid". Alle 1. henvendelser er anonyme. Alle kan henvende sig ved en 1. henvendelse om alle typer problemer, og alle får en eller anden form for hjælp.

Den ene henvendelsesmulighed ved nye 1. henvendelser er vores telefonrådgivning. Dette kan ske på vores særlige telefonrådgivningsnummer i tidsrummet onsdag mellem kl. 19 og 21, hvor vi hver gang har 2 telefonrådgivere på vagt. Telefonrådgiverne er seniorrådgivere, tidligere studenterrådgivere fra retshjælpen, der efter endt uddannelse og nogle års erhvervserfaring

fortsat har lyst til at yde en indsats. I kraft af vores telefonsystem kan telefonrådgiverne koble sig til på et elektronisk omstillingsbord for rådgivningstelefonen uanset hvor i Danmark de er.

1. henvendelse kan også ske ved personligt fremmøde i retshjælpens "åbne åbningstid" på Silkeborg Bibliotek, der er mandage mellem kl. 10 og 13 og onsdage mellem kl. 15 og 18, hvor råde søgende tilbydes et møde af op til en halv times varighed med 2 rådgivere.

Det har tidligere været hovedreglen, at vi har kunnet betjene alle, der har henvendt sig på biblioteket i åbningstiden for at få retshjælp. Men mod beretningsårets slutning har det imidlertid mere været hovedreglen end undtagelsen, at det ikke har været muligt at nå at betjene alle, der var mødt op og havde skrevet sig på listen. De fleste gange har der været nogen, der selv har opgivet og er gået med uforrettet sag eller har ventet for så alligevel at blive afvist og henvist til at prøve en senere dag eller at ringe til vores telefonrådgivning.

Det er naturligvis ikke tilfredsstillende at råde søgende, nogen gange efter af have ventet i flere timer, ikke bliver betjent.

Hvis rådgivere i forbindelse med 1. henvendelsen, hvad enten det er på biblioteket eller i telefonrådgivningen skønner, at råde søgende har behov for yderligere bistand, og rådgiveren finder retshjælpen egnet hertil, tilbydes videregående bistand, som trin 2-bistand. Der bookes derfor med det samme et møde på retshjælpens kontor til videregående behandling af råde søgendes problem.

Den efterfølgende videregående behandling, der næsten altid vil indebære en egentlig sagsbehandling med indhentelse af yderligere oplysninger, rejsning/afvisning af retlige krav mv. sker i form af møder på retshjælpens kontor, skriftlige henvendelser til de i sagen involverede og telefoniske henvendelser. Videregående sagsbehandling angår ofte tvistige sager. Ved opstart af en sagsbehandling bekræfter retshjælpen i en skriftlig opdragsbekræftelse, hvad retshjælpens bistand konkret skal angå.

I forbindelse med videregående behandling af tvistige sager kan forlig komme på tale. Enten på retshjælpens initiativ eller eventuelt efter modpartens initiativ. Hvis en videregående behandlet sag indebærer egentlige forligsdrøftelser registreres den som en trin 3-sag.

I forbindelse med den videregående sagsbehandling kan der opstå behov for yderligere møder eller telefoniske afklaringer med råde søgende. Under ét betegnes disse som efterfølgende konsultationer. De efterfølgende møder finder sted i mødelokalet på retshjælpens kontor, normalt i den almindelige åbningstid. Der har i beretningsåret været dage, hvor mødelokalet har været uafbrudt booket af møder med forskellige råde søgende i hele kontorets åbningstid.

Retshjælpens kontor er åbent mandage og onsdage mellem kl. 10 og kl. 18.

- Rådgivningen i tal

Oplysninger om retshjælpens rådgivning i tal baseres på vores løbende grundregistreringer. Det bemærkes, at der er mindre uregelmæssigheder i retshjælpens registreringer, der dog kun skønnes at være af marginal betydning for de anførte resultater.

Af hensyn til den nye tilskudsbekendtgørelse anføres de tilskudsgivende tal tillige særskilt for 2. halvår af 2014.

1. henvendelser	2010	2011	2012	2013	2014
1. henvendelser i alt	506	719	849	1.088	1.266
- heraf i åben tid	309	427	567	810	960
- heraf telefonisk	197	292	282	278	306

Silkeborg Retshjælp har således i 2014 ydet trin 1-retshjælp i 1.266 tilfælde, heraf **555** i 2. halvår 2014 (i praksis kun 5 mdr. på grund af retshjælpens sommerferie i juli måned).

Sagsforløb	2010	2011	2012	2013	2014
1. henvendelser i alt	506	719	849	1.088	1.266
- heraf afsluttet med rådgivningen	380	594	711	895	1.066
- heraf til sagsbehandling	126	125	138	193	200
<i>sager til sagsbehandling i % af alle</i>	<i>25 %</i>	<i>17 %</i>	<i>16 %</i>	<i>18 %</i>	<i>16 %</i>
Opstartet sagsbehandling	126	125	138	193	200
- med tilskud	90	92	90	130	143
<i>sagsbehandling med tilskud i % af alle</i>	<i>71 %</i>	<i>74 %</i>	<i>65 %</i>	<i>67 %</i>	<i>72 %</i>
- uden tilskud	36	33	48	63	57
- fordi de økonomiske betingelser ikke er opfyldt	31	32	44	57	54
- fordi de økonomiske betingelser er opfyldt, men	5	1	4	6	3
- gældssaneringsager	1	0	0	1	0
- straffesager	1	1	0	0	0
- erhvervsager	2	0	0	1	0
- forvaltnings- og klagenævnssager	1	0	4	4	3
Alene 2. halvår 2014					
Forligsbestræbelser i opstartede sager					20
Forligsbestræbelser i sager med tilskud					10

Silkeborg Retshjælp kan således dokumentere i 2014 at have ydet retshjælp udover trin 1 (trin 2) i 143 tilfælde, hvor tilskudsbetingelserne for aktivitetstilskud er opfyldt, heraf **59** tilfælde i 2. halvår. Silkeborg Retshjælp kan ligeledes for 2. halvår 2014 dokumentere, at have ydet trin 3-rådgivning i i alt 20 tilfælde, hvoraf **10** tilfælde er trin 3-rådgivning i sager, hvor tilskudsbetingelserne er opfyldt.

Sagsbehandling	2010	2011	2012	2013	2014
Efterfølgende konsultationer	651	659	762	1.212	1.381
Registrerede sagsbehandlingsekspeditioner*	1.310	1.328	1.881	2.949	3.253
- heraf registrerede afsendte breve/mail	1.315	1.314	1.970	2.864	3.642
- heraf registrerede modtagne breve/mail	701	899	1.309	2.120	2.786
- heraf registrerede faglige samråd	423	234	828	1.007	1.284

*Sagsbehandlingsekspeditioner registreres som en ekspedition hver gang, der er ekspederet i en sag, uanset om der faktisk foretages en eller flere sagsbehandlingsskridt. De undersagsbe-

handlingsskridt der registreres er modtagelse af breve/mail, afsendelse af breve/mail, indhentelse af oplysninger, litteratursøgning, udfyldelse af blanket/skema, udarbejdelse af notat, fagligt samråd, gennemgang af materiale og/eller andet.

Mailkorrespondance er i betydeligt omfang ved at fortrænge almindelig brevpost.

Sagsbeholdning	2010	2011	2012	2013	2014
Sagsbeholdning primo	145	150	112	133	177
Opstartede sager i årets løb	176	122	138	193	200
Genoptagne/-sluttede sager	6	2	-2	-4	-4
Sager afsluttet i årets løb	177	162	115	145	162
Sagsbeholdning ultimo	150	112	133	177	211

Retshjælpen har i beretningsåret fortsat evalueret de afsluttede sager med udgangspunkt i det/de med rådsøgende aftalte opdrag. En videregående sagsbehandling kan godt udvikle sig således, at der bliver flere opdrag på en sag.

Opdragets karakter	2012	2013	2014
Afklaring af retsstilling	35 %	34 %	25 %
Ændring af retsstilling	65 %	66 %	75 %

Gennemsnitlig sagsbehandlingsintensitet pr. afsluttet sag	2012	2013	2014
Efterfølgende konsultationer udover 1. møde	5	5	4
Modtaget breve/emails	9	8	12
Afsendt brev/emails	15	12	16

I forbindelse med afslutningen af en sagsbehandlet sag foretager Silkeborg Retshjælp selv en egen vurdering af hvorvidt det med rådsøgende aftalte opdrag objektivt kan anses for gennemført

Opdraget er	2012	2013	2014
i det væsentlige gennemført	66 %	82 %	70 %
ikke eller kun i ringe grad gennemført	29 %	18 %	30 %

Måles kun på de sager, hvori opdraget gik ud på at ændre retsstillingen, er opdraget i det væsentlige gennemført i 71 % af sagerne. Heraf har vi i 44 sager hjulpet rådsøgende til et samlet økonomisk udbytte på i alt kr. 1.568.736 med kr. 100 som laveste og kr. 300.000 højeste resultat.

Af de afsluttede og evaluerede sager er 13 % afsluttet uden at være færdigbehandlet på grund af, at rådsøgende på et tidspunkt i forløbet ikke længere medvirker i nødvendigt omfang for at sagsbehandlingen kan fortsætte.

På grund af sagsforløbenes meget forskellige omfang, karakter og intensitet finder retshjælpen ikke at det giver mening, at forsøge at beregne omkostningen pr. henvendelse eller sag.

- Sagstyper

Vi registrerer sagstyper indenfor 14 hovedgrupper. De tilsvarende tal for forrige år er angivet i parentes.

Sagstype	af 1. henvendelse	af sagsbehandlede
Antal sager i alt	1.266 (1.088)	200 (193)
Familie- og arveret	24 % (24 %)	6 % (6 %)
Sociale ydelser	5 % (11 %)	5 % (16 %)
Øvrige offentligretlige sager	2 % (2 %)	3 % (4 %)
Ansættelsesforhold	3 % (3 %)	7 % (3 %)
Lejeret	14 % (16 %)	20 % (20 %)
Fast ejendom og boligforhold i øvrigt	9 % (8 %)	6 % (4 %)
Anden kontraktsret	15 % (10 %)	18 % (20 %)
Udlændingesager	3 % (4 %)	5 % (3 %)
Personskadeerstatning i enhver form	9 % (7 %)	23 % (17 %)
Dårlig økonomi	8 % (10 %)	6 % (4 %)
Straffesager	3 % (2 %)	0 % (0 %)
Procesret	2 % (2 %)	1 % (0 %)
Sundhedsmæssige forhold	1 % (1 %)	1 % (0 %)
Diverse	4 % (4 %)	2 % (3 %)

- Modparter

Rådsøgendes modparter er ved 1. henvendelsen registreret således, idet de tilsvarende tal for forrige år er angivet i parentes:

Ingen modpart i 18 % (14 %) af henvendelserne, jævnbyrdig modpart i 35 % (31 %) af henvendelserne, offentlig myndighed eller -nævn i 19 % (23 %) af henvendelserne og privat erhvervsdrivende i 28 % (32 %) af henvendelserne.

- Småsager

Vi forsøger at registrere hvor mange af vores 1. henvendelser, der indeholder et problem, der kunne være en potentiel småsag, det vil sige tvistige sager om en sagsgenstand på mindre end kr. 50.000. Resultatet heraf er, at 18 % af sagerne indeholder potentiale til at kunne blive en småsag.

Vores registrering af potentielle småsager er behæftet med betydelig usikkerhed.

Retshjælpen bistår vores rådsøgende som partsrepræsentant i forbindelse med småsager, der under både med udfærdigelse af stævninger og svarskifter, med deltagelse i forberedende telefonretsmøder og med partsrepræsentation under hovedforhandlinger.

Af de afsluttede sager i beretningsåret har Silkeborg Retshjælp bistået vores rådsøgende i i alt 11 småsager, der har verseret ved retten. Heraf 6 sager for sagsøger og 5 for sagsøgte. 9 af sagerne har været byretssager, mens 2 sager har været behandlet ved både byret og Vestre Landsret. 7 af sagerne har været hovedforhandlet, 6 med dom og 1 med anerkendelsesdom. I 3 af disse har rådsøgende fået helt medhold, og 2 sager er endt med delvis medhold. I 2 sager

har rådsøgende ikke fået medhold. I 1 sag har rådsøgende fået udeblivelsesdom og i 3 sager er der indgået forlig inden hovedforhandlingen.

En af landsretssagerne illustrerer på bemærkelsesværdig måde, hvilke sagsførelses og procesuelle udfordringer retshjælpens jurastuderende sagsbehandlere kan komme ud for. Sagen handlede om ophævelse af et ponykøb. Der blev i forbindelse med ophævelsen nedlagt påstand om betaling af ponyens opstaldnings- og foderudgifter, og på grund af sagens meget langvarige behandling endte den endelige påstand derfor med at være kr. 117.209, og altså langt over småsagsgrænsen på kr. 50.000. Af denne grund forsøgte modpartens da også at få sagen flyttet ud af småsagsprocessen og overført til behandling efter de almindelige procesregler. Dette spørgsmål blev under forberedelse særskilt påkæret til landsretten, der fastholdt sagen som småsag (FM 2013.36V). Samme sag havde tidligere givet anledning til et andet kæremål om hvilke procesreglerne sagen, hvor der var begæret syn og skøn, skulle behandles efter (U 2012.3141V/FM 2012/269V/FM 2012.301V). Et tredje kæremål i sagen drejede sig om hvorvidt retshjælpens sagsbehandler var berettiget til på rådsøgendes vegne at underskrive et kæreskrift. Retshjælpens rådsøgende fik i øvrigt medhold i begge instanser.

De ændrede kæreregler forventes at vanskeliggøre retshjælpens arbejde med småsagerne.

PERSONALE

Der er følgende personaletyper i retshjælpen: Daglig leder (advokat), sekretærer (kontoruddannede), supervisor (uddannet jurist med flere års erfaring med tvistløsning), IT-medarbejder (IT-tekniker), rengøringsassistent, seniorrådgivere (uddannede jurister med erhvervs erfaring), studenterrådgivere (på bachelor eller kandidatuddannelsen), praktikanter (jurastuderende på kandidatuddannelsen), volontører (arbejdsløse uddannede jurister) og specialkonsulent. Og hertil kommer en række specialrådgivere, der ikke er medarbejdere, men bistår rådgiverne med faglig viden på hver deres afgrænsede praktiske eller juridiske specialområde.

Ved beretningsårets start var der 8 studenterrådgivere og 1 volontør. Volontøren og 1 af rådgiverne er i beretningsårets løb gået på barsel med ønske om at vende tilbage efter endt barselsorlov. 4 af rådgiverne er holdt i årets løb og er efter en oplæringsperiode erstattet af nye rådgivere. Hertil har vi med virkning fra august påbegyndt vores praktikforløb med ansættelse af 2 praktikanter til oplæring i 2. halvår.

Der startede en ny volontør i oktober (maksimeret til 4 timers frivilligt arbejde pr. uge) men hun fik ordinært arbejde allerede efter 1 måned.

I beretningsårets løb er sekretariatsopgaverne endvidere uden udvidelse af timetallet blevet delt på 2 sekretærer.

Der har således i beretningsåret været oplæring af i alt 6 nye rådgivere/praktikanter, 1 volontør og 1 ny sekretær. Dette har været en udover det sædvanlige belastende oplæringsbyrde.

Kredsen af telefonrådgivere, der alle er seniorrådgivere, tidligere studenterrådgiver, der nu er i arbejde forskellige steder i landet, er i beretningsårets løb udvidet med yderligere 1 telefonrådgiver til nu i alt 6 for at opnå større fleksibilitet med hensyn til at tilrettelægge en arbejds-

plan, hvor der altid er mindst 2 samtidige telefonrådgivere i den fulde telefontid onsdag, 19-21. En af telefonrådgiverne er herudover udskiftet i året løb.

En af de rådgivere, der er holdt i årets løb, fik andet arbejde, men ønskede fortsat tilknytning til retshjælpen i tidsmæssigt reduceret omfang. Retshjælpen har derfor oprettet en ny ad hoc stilling som specialkonsulent med udarbejdelse af paradigmaer, tjeklister, interne formularer mv. som indhold.

Retshjælpen har i hele beretningsåret tillige haft hjælp fra en retsassessor, der har fungeret som supervisor.

I beretningsåret har personalet involveret i alt 29 personer, hvoraf 23 var aktuelle medarbejdere ultimo.

- praktik

Retshjælpen har i beretningsåret påbegyndt et praktikforløb for jurastuderende på kandidatuddannelsen på Aarhus Universitet.

Efter inspiration fra Juss-Buss i Oslo, som retshjælpen besøgte under sin ekskursion i 2012, er retshjælpens praktikforløb et forløb over 3 halvår. Første halvår er et oplæringsforløb, hvor praktikanterne deltager som helt almindelig studenterrådgivere på helt almindelige studenterrådgivervilkår og bliver oplært i rådgivningsarbejdet. Første praktikhold på 2 praktikanter er startet på dette forløb i august i beretningsåret.

Andet halvår er det egentlige praktikhalvår og opfylder universitetets krav til et praktikophold, og således bl.a. er på fuld tid og ulønnet. Indholdet er almindeligt sagsbehandlende retshjælpsarbejde kombineret med et projekt. Dette halvår giver 10 eller 20 ETCS afhængig af omfanget af den skriftlige afrapportering.

I tredje halvår skal praktikanterne ikke deltage i konkrete sager, men skal med en ugentlig arbejdsdag arbejde med generel formidling og oplysning om retshjælpsrelevante emner.

- den frivillige indsats

Alle medarbejdere bortset fra rengøringsassistenten arbejder helt eller delvist på frivillig pro-bonobasis. Således får bl.a. studenterrådgiverne en studenteraflønning for 3 timers indsats om ugen, svarende til højst ¼ af deres faktiske indsats.

Der sker ingen præcis registrering af arbejdet i retshjælpen, derunder den frivillige, ulønnede indsats. Men den samlede arbejdsindsats i beretningsåret kan skønsmæssig opgøres til omkring 7.400 timer, hvoraf kun 1.687 er lønnede timer. Den frivillige indsats kan følgelig skønsmæssigt opgøres til 5.715 timer, svarende til ca. 3,5 fuldtidsstillinger.

Retshjælpen ville ikke kunne fungere i sin nuværende form uden denne betydelige frivillige indsats.

UDDANNELSE

Retshjælpen har ifølge sine vedtægter også til formål *"at være et tilbud til jurastuderende om et praktisk supplement til den teoretiske uddannelse"*.

Læringsindholdet opnås navnlig gennem den daglige aktivitet, derunder sagsbehandlingsaktivitet. Dette sker efter sidemandsoplæring ved selvstændig sagsbehandling af egne sager i et team og med løbende konkret supervision. Hertil kommer løbende generelle småkurser ved supervisor, når en konkret problemstilling i en sag spontant giver anledning til at samle en flok rådgivere og gennemgå en problemstilling, oftest praktisk.

I beretningsåret har retshjælpen endvidere deltaget i eksterne kurser og har arrangeret interne kurser. Selv om rådgiverne er jurastuderende har eksterne kurser stor betydning for uddannelsen, navnlig kurser, der behandler de mere praktiske sider af de forskellige retsområder, da universitetsundervisningen sjældent er dækkende på dette område. Eksterne kurser af relevans er oftest advokatkurser, der er meget dyre at deltage i. Retshjælpens muligheder for at deltage i eksterne kurser er begrænset af de økonomiske rammer. For at afbøde dette søger retshjælpen at få deltagelse helt eller delvist sponsoreret af kursusudbyderne, hvilket i nogen grad lykkes.

- eksterne kurser

I beretningsåret har medarbejdere fra retshjælpen deltaget i følgende formelle eksterne 1-dages jurist/advokat- kurser:

- Fugt og Skimmel i lejemål (Aarhus)
- Gældssanering (Horsens)
- Forældelse i personskadesager, 2 mand (København)
- Gå hjemkursus i vedligeholdelse af boliglejemål, arrangeret af Karnov, 5 mand (Aarhus)
- Lejeretskonference (Odense)
- Inddrivelse af offentlig gæld, arrangeret af en anden retshjælpsinstitution (ved en medarbejder ved Skats Inddrivelsescenter)

- formelle interne kurser

Vi har i beretningsåret bl.a. afholdt interne kurser i

- Sager mod offentlige myndigheder (ved 1 rådgiver og daglig leder)
- De nye forbruger købsregler (ved 1 rådgiver)
- Skimmel i boliglejemål (ved daglig leder)
- Lejeret (ved en af vores rådgivere, der også er medarbejder ved Lejernes LO og Huslejenævnsmedlem)
- Nye regler om sygedagpenge (ved vores specialrådgiver i praktisk sociallovgivning)
- Gældssanering (ved 1 rådgiver)

navnlig i forbindelse med vores kvartalsmøder, der er den eneste lejlighed, hvor alle rådgivere deltager.

- faglig ekskursion

Retshjælpens medarbejdere har i beretningsåret deltaget i en faglig ekskursion til København med besøg hos Retshjælpen RUSK med udveksling af historie og erfaringer, og rundvisning i Folketinget af et retsudvalgsmedlem og i Højesteret af en dommerfuldmægtig.

ØVRIGE FORHOLD af interesse

- Folkemødet 2014

I forbindelse med vedtagelsen af Finansloven for 2014 blev Retshjælpspuljen overset i forbindelse med at forhandlingerne skiftede fra Enhedslisten til de borgerlige, og retshjælpsinstitutionernes økonomi for 2014 hang i laser indtil man i begyndelsen af januar 2014 fik vedtaget en Tillægsbevilling i Finansudvalget, således at Retshjælpspuljen blev af samme størrelse i 2014 som i 2013.

Men forløbet rystede retshjælpen i en sådan grad, at vi har erkendt, at vi, udover arbejdet med at bistå vores rådsøgende, også bliver nødt til at lave lobbyarbejde i et vist omfang for at sikre det økonomiske fundament for vores virke.

Bestyrelsen besluttede derfor, at retshjælpen skulle deltage i Folkemødet 2014 og forsøge at få politikerne i tale samt få dem til at indse deres ansvar for at befolkningens retshjælpsbehov bliver tilgodeset i rimeligt omfang, bl.a. ved at der sikres fornuftige og stabile økonomiske forhold for retshjælpsinstitutionerne.

Retshjælpen drog derfor i juni til Folkemødet med følgende projekter:

- mulighed på Allinge Bibliotek for almindelig retshjælp til bornholmerne, der ikke ellers har retshjælpstilbud
- rundbordssamtale mellem de faktiske aktører m.fl. om retshjælp i samarbejde med Advokatrådet
- debatarrangement med retspolitikere om udvikling for retshjælpen

Retshjælpen udarbejdede til brug for disse arrangementer en række forskellige materialer med analyser, vurderinger, kronikudkast mv. om retshjælp, der kan ses på vores hjemmeside.

Retshjælpens tilrettelæggelse og udførelse af deltagelsen i Folkemødet må vurderes som fejlslagen og naiv, hvorfor det politiske resultat blev beskedent. Dog blev Silkeborg Retshjælp bemærket af statsministeren, der omtalte os sin TV- transmitterede åbningstale (se 52 sekunders video <https://www.youtube.com/watch?v=0xFr8dU83Vw>)

- deltagelse i retspolitisk arbejde

I beretningsåret har retshjælpen deltaget i retshjælpsnetværkssamarbejdet mellem de private retshjælpsinstitutioner.

Vi har deltaget i årets 2 netværksarrangementer, begge dagsmøder i Aarhus.

Ved Rundbordssamtalen på Folkemødet 2014 blev det aftalt, at der skulle nedsættes en arbejdsgruppe (populært kaldet Retshjælpskommissionen) af advokater, retshjælpsinstitutioner og andre med interesse for området med henblik på at fremkomme med et oplæg til retsmyndigheder om et bedre og mere sammenhængende retshjælpstilbud til befolkningen. Silkeborg Retshjælp har deltaget i denne arbejdsgruppe, der har afholdt 2 møder i beretningsåret.

- rådgiveransvarssag

I beretningsåret har en tidligere rådsøgende gjort gældende overfor retshjælpen at hendes mulige erstatningskrav overfor en ansvarlig skadevolder kan være blevet forældet mens retshjælpen har behandlet sagen. Sagen er anmeldt til retshjælpens rådgiveransvarsforsikring, der behandler sagen.

- Etik-arrangement

Retshjælpen har i november været initiativtager til og har stået for et arrangement på Aarhus Universitet og etikproblemer i forbindelse med retshjælpsarbejdet, hvortil alle landets retshjælpsinstitutioner var inviteret. Der deltog godt 50 fra retshjælpsinstitutioner fra hele landet. Oplæg ved professor Lars Bo Langsted, filosof og forsker ved Aarhus Universitet Bjarne Viskum, og afdelingschef ved Advokatnævnet, advokat Lars Økjær Jørgensen og efterfølgende diskussion med udgangspunkt i en række opstillede cases med etiske dilemmaer fra det virkelige retshjælpsliv.

- Arbejdstilsynet

Retshjælpen har endnu engang haft uvarslet besøg af Arbejdstilsynet i beretningsåret. Denne gang dog uden påtale, hvorfor retshjælpen fik en Grøn Smiley, og løfte om at tilsynet kommer igen.

- Alle Tidets Retshjælp

Der har i beretningsåret været afholdt 2 arrangementer i Alle Tidets Retshjælp, der er et socialt netværk, som omfatter alle, der gennem tiderne har været medarbejder i Arbejdernes Retshjælp eller Silkeborg Retshjælp.

- hørings svar

Retshjælpen har på opfordring afgivet hørings svar vedrørende udkast til den nye Retshjælps bekendtgørelse mv.

- støtteforening

Retshjælpens Støtteforening har i beretningsåret ikke haft aktiviteter af betydning for retshjælpen.

- bistand til andre retshjælpsinstitutioner

Silkeborg Retshjælp finder, at der påhviler de retshjælpsinstitutioner, der har erfaringer, en væsentlig forpligtelse til at dele ud af den til projektmagere og ildsjæle, der ønsker at starte

eller videreudvikle retshjælpstiltag. Også selv om der øger konkurrencen om de begrænsede midler.

Silkeborg Retshjælp, der hører til en af de "gamle" retshjælpsinstitutioner, og har akkumuleret mange års erfaring med drift af en retshjælpsinstitution, har i beretningsårets løb både efter henvendelse og af egen drift ydet bistand til andre retshjælpsinstitutioner med forskellige driftsproblemer. Retshjælpen har også i årets løb ydet bistand til og delt erfaringer med nye grupper, der søger at etablere sig som retshjælpsinstitutioner.

- opfordring

Silkeborg Retshjælp deler gerne sine erfaringer med alle interesserede, der hermed opfordres til at kontakte eller besøge os. Opfordringen gælder både almindeligt interesserede i retshjælp og retshjælpsarbejde, men også kolleger i andre retshjælpsinstitutioner og interesserede, der gerne vil opstarte ny retshjælpsaktivitet. Og endelig er opfordringen også møntet på retspolitikere, der gerne vil have lidt føling med dagligdagen i retshjælpsarbejdet.

oo0oo

Silkeborg, februar 2015

Ole Dueholm, advokat
daglig leder